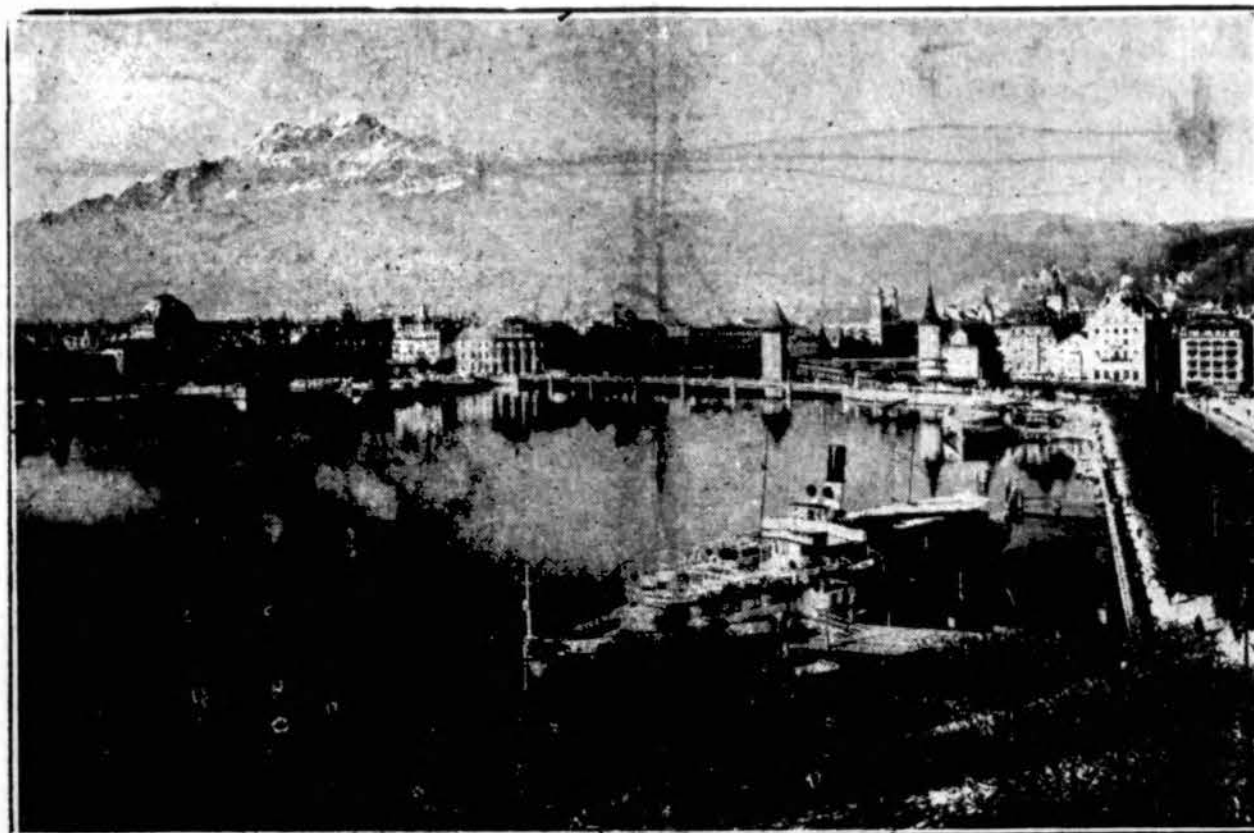

GRAZUSIS LUCERNE MIESTAS ŠVEICARIJOJE

Netoli šio miesto žuvo belgų karalienė automobilio katastrofoje. Mekanikai rado, kad automobilio mechanizmas buvo tvarkoje. Valdęs automobilį karalius neteko kontrolės ir mašina smogė į medį šalia kelio. Rasta, kad karalius važiuo 55 mylias per valandą greičiu. Per greitas važiavimas visados paskui save velka nelaimės.

VOKIETIJOS VYSKUPAI SMOGIA HITLERIUI

Visose bažnyčiose skaitytas ganytojiškas laiškas

BERLYNAS, rugs. 2. — Visose katalikų bažnyčiose iš paskutinių vakar skaitytas vyskupų laiškas, kurį pasirašo trys kardinolai ir 23 arkivyskupai ir vyskupai. Laiškas tikintiesiems yra parašytas neseniai įvykusiam vyskupų suvažiavime Fuldoje.

Vyskupai kritikuoja naciizmą dėl jo kišimosi į Katalikų Bažnyčios reikalus, varžant Bažnyčią ir katalikams laisvę ir visas kitas teises. Vyskupai pareiškia, kad jie pasiuntė kancleriumi Hitleriui memorandumą pažymėdami ir įspėdami, kad neišnaudotų savo valdžios katalikų varžymais ir persekiojimais. Vyskupai daug susirūpinę Bažnyčios likimu, bet dar daugiau tėvynės ateitimi, jei na-

ciai ir toliau veiks taip palaidai ir nevaržomai. Bažnyčia išgriovė senovės pagonizma, ji nugalės ir naujovinį, ir apie tai negali būti jokio dvejojimo. Tačiau nuo to skaudžiai nukentės kraštas ir jaunoji tautos karta.

Vyskupai griežtai nuginėja, kad Bažnyčia kištusi į krašto politiką ir smerkia nacių naudojimą žūkį "politinė katalikybė". Tos rūšies katalikybės nėra.

Katalikai raginami stipriai laikytis savo švento tikėjimo, o tėvai įspėjami, kad jie savo vaikus paduotų tik tokioms organizacijoms, kuriose gerbiama religija. To visa nėra Hitlerio jaunimo organizacijoje.

MONS. RYAN APIE KRAŠTO KONSTITUCIJĄ

WASHINGTON, rugs. 31. — Krašto katalikų gerovės konferencijos socialės akcijos departamento direktorius mons. J. A. Ryan anadien per radiją kalbėdamas pareiškė, kad socialiai pažangai tinkamai kontroliuoti krašto pramonės, prekybos ir finansų reikalus stato kliūtis ne vyriausias teismas, bet pati krašto konstitucija.

Jis nurodė, kad vyriausias teismas didžiausių kliūčių pastatė socialiai pažangai per 20 metų, pripažindamas priešingą konstitucijai: Vaikų darbo federalinį įstatymą, Kolumbijos distrikto mažiausio atlyginimo už darbą įstatymą ir geležinkelių darbininkų atsitarnavimo aktą.

Sie teismo sprendimai daug pažeidė žmonių gerovę. Kas idomiausia, kad visi sprendimai padaryti maža teisėjų dauguma.

Mons. Ryan sako, kad jei norima, kad ateityje kas panašaus neįvyktų, reikalinga šiam teismui pakeisti sprendimų procedūrą. Reikalinga, kad kiekvienas sprendimas būtų paremtas ne teisėjų dauguma, bet jų trimis ketvirtadaliais.

Kad tai įvykdžius, yra reikalingas tuo žvilgiu konstitucijos pataisymas. Tas yra kongreso darbas ir atskirų valstybių legislatūrų pritarimas.

PELZER, S. C. rugs. 2. — Audiminių vrietyje įvyko riaušės. Žuvo viena moteriškė, ke-liolika riaušinių sužeista. Prisiūsta kariuomenė.

CINA IR PUOLA WPA MOKAMĄ ATLYGINIMĄ

NEW YORK, rugs. 31. — WPA darbų šiame mieste direktorius gen. Johnson per radiją vakar energingai gynė vyriausybės skirtą bedarbiams atlyginimą. Jis sakė, kad nėra galimybės mokėti daugiau bedarbiams, kaip to reikalauja organizuotų darbininkų vadai ir kursto bedarbius, kad jie streikuotų.

Paskiau iš kitos radijo stoties senatorius Long iš Louisiana puolė mokamą atlyginimą. Jis pažymėjo, kad bedarbiai, gaudami per mėnesį 55 dolerius atlyginimo turi badauti.

Johnson paskelbė, kad krašto vyriausybė padidino atlyginimą. Ateityje paprastam darbininkui už 120 valandų darbą per mėnesį bus mokama 60 dol. 50 centų vietoje 55 dolerių.

KARALIAUS MOTINA AUKLĖS VAIKUS

BRIUSELIS, rugs. 2. — Rytų šia įvyksta žuvusios karalienės Astridos laidotuvės. Gedulo pamaldas bus šv. Gudulės katedroje.

Belgijos karalienės motina našlė sutiko auklėti tris likusius žuvusios karalienės vaikus.

PAŠALINTAS IS POLICI- JOS TARNYBOS

Iš Chicago policijos tarnybos pašalintas pirmasis policijos viršininko padėjėjas J. H. Alcock. Pašalintas nusprendė kreiptis teismas, kad atgavus tarnybą.

ATMAINOS TĖVŲ MARI- JONŲ KONGREGA- CIJOJE

Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Mačiulionis, M. I. C., paliuosuotas nuo klebonavimo pareigų ir paskirtas kanoniškų teisų profesorium Tėvų Marijonų seminarijoje, Hinsdale, Ill.

Kenosha, Wis. Šv. Petro parapijos klebonas kun. M. Urbonavičius, M. I. C., paliuosuotas nuo Šv. Petro parapijos ir skiriamas Aušros Vartų parap. klebonu, Chicagoje.

Kun. A. Andriūšis, M. I. C. paskirtas Šv. Petro parapijos klebonu, Kenosha, Wis.

RYTOJ ATIDAROMOS PARAPIJŲ MOKYKLOS

Chicago arkivyskupijoje rytoj atidaromos parapijų mokyklos. Prasideda nauji mokslo metai.

PRIEŠ MONARKIJOS GRAŽINIMĄ AUSTRIJOJ

BELGRADAS, rugs. 31. — Mažosios santarvės — Čekoslovakijos, Jugoslavijos ir Rumunijos, užsienių ministerių konferencijoje iš naujo pakartotas nusistatymas, kad nieku būdu neleisti Austriją pakeisti monarkija su Hapsburgų dinastijos sostu.

ZUVO SEKRETORIAUS ICKES ŽMONA

Aną dieną automobilio katastrofoje New Mexico valstybėje žuvo vidaus reikalų sekretoriaus H. L. Ickes žmona, 62 m. amžiaus. Kiti trys asmenys sunkiai sužeisti.

Žuvusiosios palaikai parvežti į Winnetka, Ill., kur įvyks laidotuvės.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

ANGLIŲ KAINA BUS DIDESNĖ

WASHINGTON, rugs. 31. — Žinovai tvirtina, kad vyriausybei paėmus savo kontrolę minkštųjų anglių pramonę, tuojau bus padintos anglių kainos nuo 2 iki 3 dolerių tonui.

Prezidento pasirašytas anglių bilius taikomas daugiausia didiesiems anglių vartotojams, kurie ikišiol gana pigiai įsigija anglių, pirkdami didesles kiekybes. Paskiau to nebus. Bus nustatytos visiems vartotojams lygios kainos, o nuo to klius ir mažiesiems anglių vartotojams.

AMERIKA DAR KARTĄ ISPĖJO SOV. RUSIJĄ

WASHINGTON, rugs. 2. — U. S. vyriausybė pasiuntė Maskvą kitą notą. Dar kartą įspėja sovietų vyriausybę, kad ji nutrauktų rėmusi randoją propagandą Amerikoje, kadangi gali būti nutraukti diplomatiniai santykiai.

SUIMTAS PLĖŠIKAS JUŠ- KA

KAUNAS. — Prieš kiek laiko Zemaitijoje, ypač Kvėdarnos, Rietavo ir Laukuvo apylinkėse pradėjo siausti du plėšikai Povilas Juška ir Feliksas Kutniauskas. Jau buvo pranešta, kad liepos 26 d. Rietavo valsč., Tauliškės kaime Kutniauskas suimtas. Paskutiniu laiku veikė vienas Juška, apiplėšinėjo gyventojus. Kvėdarnos policija gavusi žinių, kad tame valsčiuje, Tribiškių kaime pas ūkininką Paulauską nakvoja nepažįstamas įtartinas vyras. Nuvyko 4 policininkai, apsupo Paulauską namus ir suėmė nepažįstamąjį. Paaiškėjo, kad tai yra plėšikas Povilas Juška.

KUN. COUGHLIN REMIA AUTO DARBININKŲ UNIJĄ

DETROIT, Mich., rugs. 2. — Automobilų pramonės darbininkų susirinkime Belle Isle parke vakar kun. C. E. Coughlin sakė prakalbą. Jis ragino automobilų darbininkus susiorganizuoti didelę galingą uniją su žūkiu "Dailintis pelnu, bet ne turtais!"

GRĮŽO LIETUVOS SKAU- TŲ SĄJUNGOS DELEGATAI

Iš Stockholmo į Kauną sugrįžo Lietuvos skautų sąjungos delegatai į Stockholme įvykusią tarptautinę skautų konferenciją, vyriausiasis skautininkas, pulk. Šarauskas, Lietuvos skautų sąjungos užsienių dalies vedėjas Kamanauškas ir Lietuvos skautų sąjungos štabo narys prof. Kolapaila. Iš Stockholmo kartu su Lietuvos delegatais išvyko ir latvių delegatai, generalas Goppers ir Radžinš.

Taline Lietuvos ir Latvijos delegatus išklmingai pasitiko estų skautų vadovybė. Prieplaukoje buvo išrikuota garbės draugovė. Pasitikime dalyvavo ir estų švietimo ministeris, didelis estų skautų rėmėjas, Kanas. Švietimo ministeris savo automobiliu apvežė Lietuvos ir Latvijos delegatus po miestą ir apylinkes. Vėliau delegatų garbei buvo iškelti priešpiečiai, kuriuose dalyvavo ir estų vidaus reikalų ministeris.

Chicago policijos 20 seržantų paaukštinta leitenantais, o 48 policininkai — seržantais.

ETIOPIJA NEATŠAUKIA PRIPAŽINTŲ ALIEJAUS KONCESIJŲ

Sako, Anglija neturi teisės kištis į vidaus reikalus

ADDIS ABABA, rugp. 31. — Etiopijos imperatorius Haile Selassie pardavė 75 metams didžiosios savo karšto dalies aliejaus ir mineralų eksploatavimo teises anglų amerikiečių interesams.

Vakar čia pasirašyta atitinkama sutartis ir po to ši paslaptis iškelta aikštėn.

Tuo keliu daug kapitalo ir darbo bus šleta Etiopijon. Italija galės vykdyti savo karą žygius kitose Etiopijos dalyse, kurių dauguma yra vien tik kalnai, arba dykumos. Anglai ir amerikiečiai kapitalistai be karo užgrobė turtingiausią Etiopijos dalį. Etiopijos vyriausybė gaus nė mažai pelno ir krašto nepriklausomybės reikalingo atsparumo.

REIKALAUJA 30 VALAN- DŲ SAVAITĖS DARBO

WASHINGTON, rugs. 2. — Organizuotų darbininkų vadai šiandien Darbo dienos šventėje sakydami prakalbas vieningai reikalavo, kad į visą krašto pramonę būtų įvesta 30 valandų savaitės darbas ir darbininkams didesnis atlyginimas.

Jie pažymi, kad šiame mašinių amžiuje nieku būdu nebus galima nusikratyti dideliu nedarbu, jei nebus įvestos trumpesnės darbo valandos.

ATIDARYTAS MEKSIKOS KONGRESAS

MEXICO CITY, rugs. 2. — Prezidentas Cardenas atidarė kongreso sesiją ir paskelbė, kad jis suteikia balsavimo teises moterims darbininkėms. Be kitko jis pažymėjo, kad jo vyriausybė palaikys socialistišką mokyklą.

Vadinasi, prezidentas skelbia sprendimus, o kongresas tai turi patvirtinti.

JAPONŲ SUMANUMAS

HARBINAS, Mandžiukas, rugs. 31. — Japonų inžinierių pastangomis Harbino Hsinking 149 mylias ilgas geležinkelis 5 pėdų pločio per tris valandas pertainytas į standartinį — 4 pėdų 3/4 colių pločio.

Šiam darbui panaudota dešimtys tūkstančių darbininkų.

PORT SAID, Egiptas, rugp. 31. — Du italų nardantieji laivai Suez perkasu nuplaukė į rytinės Afrikos pakraščius.

LONDONAS, rugs. 2. — Anglija tuojau sukėlė protestą patyrusi, kad Etiopijos vyriausybė pripažino aliejaus ir kitų gamtos turtų koncesiją anglų ir amerikiečių kapitalui. Anglija pareiškia, kad ta koncesija būtų atšaukta, nes tas padaryta be Europos valstybių — Anglijos, Prancūzijos ir Italijos, atsiklausimo. Girdi, paneigta 1906 m. sutartis.

Etiopijos imperatorius gi atrėžia, kad minėta sutartis neturi nieko bendra su Etiopijos vidaus reikalais. Koncesijų sutartis jau pasirašyta ir neatšaukiama.

Kalbama, kad tos koncesijos pripažintos vienu amerikiečių kapitalui ir anglai nieko bendra neturi su tuo. Kol kas tas dar neišaiškinta.

Tik vienas dalykas aiškus, kad Etiopijos vyriausybė tuo keliu tarp Europos valstybių padidino rietenas ir pagilino jų tarpusavį nepasitikėjimą.

T. Sąjungos taryba tomis dienomis susirenka sesijon Ženevoje. Ten bus daug triukšmo. Mussolini pakartos, kad jis nekeičia savo žygių. Anglija gi gins savo interesus ir T. Sąjungos fikciją. Tuo tarpu Etiopija praneša, kad ji pasirengusi gintis.

MUSSOLINIO ŽYGIAI ŽNYBIA ITALUS

ROMA, rugp. 31. — Diktatorius Mussolinio militariniai planai prieš Etiopiją jau pradeda žnybti Italijos gyventojus. Vyriausybės įsakymu viena krašte padidinta apie 50 nuosimėjų kaina gazolinui. Daug automobilių bus padėta į šalį.

PASIRYŽĘ STREIKUOTI ANGLIAKASIAI

LONDONAS, rugs. 2. — Anglijos angliakasiai pasiryžę streikuoti, jei nebus padidintas atlyginimas.

SUMAZINTA PIENO KAINA

Chicagoje vienu centu sumažinta pieno kvortai kaina. Tas padaryta, nes žmonės pradėjo vartoti mažiau pieno.

ORAS

CHICAGO IR APYLINKĖS. — Iš ryto numatomas lietus; maža temperatūros atmaina.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily, Except Sunday
SUBSCRIPTIONS: One Year — \$6.00; Six Months — \$3.50; Three Months — \$2.00; One Month — 75c.
Europe — One Year — \$7.00; Six Months — \$4.00; Copy — .03c.
Advertising in "DRAUGAS" brings best results.
Advertising rates on application.
"DRAUGAS" 2334 S. Oakley Ave., Chicago
"DRAUGAS"

Skelbimai sekantį dieną priimami iki 5 val. popiet.
Skelbimų kainos prisiūnčiamos pareikalavus.
Bendradarbiais ir korespondentams raštų negrąžina, nei neprašoma, tai padaryti ir neprisiūnčiamas tam tikslui pašto ženklų.
Redaktorius pelina — nuo 4 val. iki 5 val. popiet.
Išleista kasdien, 75c. už skaidmenius.
PRENUMERATOS KAINA: J. Amerikos valstybėse: Metams — \$6.00. Pusei metų — \$3.50; Trims mėnesiams — \$2.00; Vienam mėnesiui — 75c. Kitose valstybėse prenumerata: Metams — \$7.00; Pusei metų — \$4.00. Kopija — .03c.

DIENOS KLAUSIMAI

MOKSLO METAI PRASIDEDA.

Štai jau prasideda mokslo metai. Tai žymi atmaina toms šeimynoms, kurių vaikai eina į mokyklas. Vaikų auklėjime ir jų prižiūrėjime dabar tėvams į talką stoja seselės mokytojos. Tėvai, seselės mokytojos ir Bažnyčia bendrai auklėja jaunąją kartą.

Amerike idejų kova nėra aštri. Todėl čia dar nėra aštrios kovos dėl vaikų auklėjimo. Jei tokia kova būtų, tai gal lietuviai labiau rūpintūs savo vaikus į savas mokyklas leisti. Europoje, kur bedievybė ir religija karštai grumiasi, tai vaikų auklėjime eina didelės varžytinės. Ten ir vieni ir kiti žino, kad vaikas yra būsimas pilietis. Todėl kiekvienas nori ir stengiasi vaikų auklėti pagal savo idealą. Mūsų idealas yra Katalikybė ir Lietuviybė. Tai leisdami savo vaikus į lietuviškas katalikiškas mokyklas, elgiames kaip sąmoningi lietuviai katalikai ir jų auklėjimas eina pagal mūsų idealą.

KADA GRĮŠ GERIEJĖ LAIKAI?

Nuo pat depresijos pradžios žmonės laukia, kad grįžtų gerieji laikai. Kadangi per penkis metus gerieji laikai negrįžo, tai kai kurie nustojo jų laukę, o kiti vis dar tebelaukia. Kaip iš tikrųjų bus — ar grįš gerieji laikai ar ne?

Yra žmonių, kurie dabar geriau verčiasi, negu anais geraisiais laikais. Tinginiai ir bonai dabar geriau gyvena, negu geraisiais laikais. Tąsų jie turėdavo visai sunkus, kad išsimaitinti, dabar jie minta iš reliefo. Jiems dabar geriausi laikai. Kiti, kad ir pasiturį, prisiplakę prie reliefo apgaulingu būdu ir geriau gyvena, negu seniau. Einant aukščiau, politikieriai ir prie politikierių arti stovintieji fabrikantai ir biznieriiai dabar irgi turi po senovei gerus laikus. Graftui kelias tebėra neužkiristas. Tūkstančiai gudruolių gerai gyvena gudriai surengę bankrutus. Tai kreivu keliu eįsiję ir einančių pasisekimai.

Ką, vienok, galima pasakyti apie tuos, kurie eina tiesiu keliu? Čia irgi randame tokių, kuriems dabar gerai klojasi. Kai kuriems išrodo, kad real estate jau negyvas. Taip blogai nėra. Jei Chicagoje užėsimė ir Standard Spulka, 2324 So. Leavitt St., arba į Simono Daukanto Spulka, 2202 W. 22nd St. ir tų spulkų vedėjų paklausime apie jų daromą biznį, tai jų atsakymais tikrai nustebinsime. Dabar šios dvi lietuvių federalizuotos spulkos daro platesnį ir didesnį biznį, negu anais geraisiais laikais. Abi spulkos tebeturi senus taupytojus ir gauna naujų. Abi spulkos teikia daugiau paskolų, negu geraisiais laikais. Skolininkai dabar geriau moka paskolas, negu seniau.

Tai-gi yra ir dabar tokių, kurie eina tiesiu keliu ir gerai verčiasi. Bet ar su lauksime tokių gerų laikų, kokius esame turėję? Turbūt ne. Ir nereikia norėti, kad tokie laikai grįžtų. Juk anie gerieji laikai nestovėjo ant tvirtų pamatų. Jie buvo pastatyti ant smėlio. Vėjui papūtus ir gerieji laikai griuvo. Jei grįžtų tokia prosperitė, kaip kad turėjome, tai ją sektų ir tokia depresija, kokią dabar iškentėjome. Todėl renorėkime senoviškų gerų laikų, o tik laukime geresnių, negu dabar, ir pastovesnių, tokių laikų, kad visiems būtų darbo.

LIETUVIŲ TĖKUMAI VYSK. VALANČIAUS LAIKAIS

Siemet sueina 60 metų, kai mirė vysk. Valančius, žymiausias praėjusio šimtmečio lietuvių tautos veikėjas. Jo veikla buvo daugiopė. Jisai kiaurai matė lietuvių tautos visokeriopus trūkumus. Rūpinosi lietuvių dvasiniais ir medžiaginiais reikalais. Ragino lietuvius prie amatų, biznių ir mokslo. Jo paršytoj "Paaugusių Žmonių Knygelė" skaitome:

"Mūsų krašte gana turime artojų, šieno pjovėjų, bernų ir piemenų, kiek reikiant, bet maža tėra amatininkų. Juk šitai mūsų pačių parakvijoje vos ne visi kalviai, kurpiai, siuvėjai, malėjai, dailidės, odininkai, vien yra ar vokiečiai, iš Prūsų atsivilkę, ar žydai, ar rusai atėiviai. Mes turime prie jų eiti melstis, kad mums ką padirbtų, padirbus brangiai užmokėti. O del ko tai? Jog patys, it mulkia, nesugebame to padaryti. Argi negeriau būtų, kad mūsų pačių žmonės mokėtų tai padirbti, ko reikalaujame? Pinigai mūsų neitų į Prūsus, bet paliktų čia pat kaimynų rankose. Dar šitai žydai kurpiai ir siuvėjai ar kartą pavagia skiautes, šikšnogalius, menkai tepasiuva ir apgaulinėja mus. Nejuo mes esame tai neakylai, kad negalėtume to išmokti, ko išmoksta kitų šalių žmonės? Turime avikailių, jautinų, veršinių, bet nesumanydami jų kaip reikiant išdirbti, parduodame už menką perkę žalias, o išdirbus vėl perkaime ir mokame du ar tris kartus brangiau. Argi mums ne gėda? Rusai, rudenį prie mūsų atėję, išdirba, rodo, avikailius, bet išminta mūsų duona, išraugina kailius mūsų medžių žievėmis išpeša daug vilnų ir parduoda, o grįždami pavasarį namolei parsineša po keturius ir penkis šimtus rublių. Argi negeriau būtų, kad mes patys tai sugebėtume padaryti?"

Galima sakyti, kad šių laikų mūsų obalasis: "savas pas savą" yra vysk. Valančiaus raginamų atgarsis.

Kas buvo vysk. Valančiaus patariama lietuvių tautai, tas dabar visų tautų vykinama. Vysk. Valančius matė kenksmą lietuviams, kad mūsų pinigai eina į Prūsus, dabar visos tautos ir valstybės apsibučavoja aukštų muitų sienomis ir žiūri, kad ko tik reikia pasigimimus savo krašte, kad tik pinigai liktų savame krašte, arba Valančiaus žodžiais tariant "paliktų čia pat kaimynų rankose."

Mieste Pana, Ill, viena moteris nutesta atsėdėti metus kalėjime už vištų vogimą. Žinoma, jei ji būtų pavogusi keletą šimtų tūkstančių dolerių, tai ji būtų likus liuosa ir "respectable citizen."

Jungtinių valstybių vyriausybė pranešė Tautų Lygai, kad negali priimti į savo kraštą tremtinių iš Vokietijos ir kitų šalių. Tokių tremtinių Europoje esą 1,500,000.

Rugp. 27 d. Rygoje buvo sauskelių ir plentų konferencija. Joje dalyvavo Lietuvos vidaus reikalų ir susisiekimo ministerijų atstovai.

Japonija varosi prie to, kad užėmus Kinijos žemes palei Rusijos rubežius. Japonija nori atkirsti Kiniją nuo Rusijos.

Kai kurie negalėdami tinkamai ištarti "naciai," taria niežai. Iš tikrųjų naciai yra ne kitas kas, kaip vokiečių tautos niežai.

Šiaurės Danijoje pelkėse atrasta nugrimzdusi pilis. Ji buvus pastatyta 200 metų prieš Kristų.

Abisinija Lenkijoje perkasi karinių uniformų, o Vokietijoje 10,000 šautuvų.

Latvijos geležkelių valdyba sudarė planus perstatyti Rygos geležinkelio stotis.

Nuo Hitlerio įsigalėjimo Vokietijoje, ten užsidarė daugiau kaip 2,000 laikraščių.

Italija už naudojimasi Suezio kanalo jau sumokėjo \$10,000,000.

Kame Lietuviai Galėtų Dar Kolonizuotis?

(Tęsinys)

4-to iki 20-to amžiaus po Kristaus dar ryškiau matome tų civilizacijos centrų slinkimą į šiaurę, kol 20-to amžiaus pradžioje labiausiai imponuojančius centrus jau randame zonoje su 10 l. — 12 l. C vid. met. temperatūros. Tai Paryžius, Londonas, Naujorkas. Bet vis daugiau įgyjant reikšmės periferija kas kart labiau užgriebia jau žymiai šaltesnius kraštus (Lietuvos vid. met. temperatūra svyruoja tarp 6 l. ir 7 l. C.): milijoninis Montrealis prancūzų apgyventas kunkuliuoja prie 6,5 l. C, artimas jam Kebekas turi mažiau kaip 5 l. C. Dabar didžiausiu šiaurės miestu reikia laikyti Leningradą (4 l. C), o veikliausiomis ir turtingiausiomis šiaurės valstybėmis — Suomiją ir Islandiją. Tačiau ir čia nesustojama. Suomija kolonizuoja savo tolimą šiaurę iki poliarinio rato, o Kanada, Aliaska ir Sibiras taip pat daro sėkmingų pastangų įsigyventi tokiose žemėse, kurių ligšiol žmogus nevertino ir netikėjo, kad ten galima laimėti turtus, komfortą ir žemišką laimę.

Prie šios progos verta pasiklausyti ką sako apie tolimą šiaurę jos ilgametis tyrinėtojas ir entuziastas Vilhjalmar'as Stefansson'as. (V. Stefansson. Neuland im Norden. Leipzig, 1928 (vert. iš anglų klb.) Jis ypačiai kreipia dėmesį į subpoliarines ganyklas, kurios puikiai tinka šiaurės elniams ir poliariniams galvijams. Tokių subpoliarinių ganyklų Eurazijoje esą nuo 7 iki 10 mil. km. ir Kanados šiaurėje nuo 2½ iki 3 1-2 mil. km. Kanados Elles mere salos ganyklose auga apie 115 žieduočių rūšių; o tai jau pati šiaurinė sala. Aliaska tokių ganyklų turi apie 320,000 km, kur kas metai galima būtų pjauti apie 1-14 milj. elnių, kurie duotų tiek mėsos, kiek jos gaunama iš 3 milijonų avių. Tokios pat Kanados ganyklos duotų rinkai kasmet 10 - 13 milijonų elnių, o elnias atstoja 2 1-2 avies. Pirmieji elniai iš Sibiro Aliaskon atvežta 1892 m., o 1903 m. jų ten buvo dar tik 6,000. Bet iki 1927 m. jų skaičius buvo jau padaugėjęs iki 600,000, kurių pusė priklausė eskimams, o kiti misijoms, įvairioms bendrovėms ir privatiems amerikiečiams. 1925 m. iš Aliaskos eksportuota 681,120 svarų elnienos už 111,452 dolerių, taigi po 1 lt. 64 centų už am. svarą arba apie 3 lt. 60 centų už kilogramą. Už gyvų elnių tolimoje Amerikos šiaurėje tais laikais buvo mokama apie 50 litų.

Šiaurės Kanados ir Aliaskos žiema nedaug šiltesnė už Sibiro. Nomaš mieste Aliaskoje žiemos temperatūra dažniau nusileidžia iki -42oC, tačiau labai retai iki 45oC.

Dawsono mieste prie Juko no upės tarp miškų ir kalnų žiemos šalčiai kartais pasiekia ne — 55oC. Bet gi vasaros ir tolimoje Amerikos šiaurėje

gana šiltos: net iki 35oC, 1906 m. V. Stefansson'as matė Fort Providence (prie Mackenzie upės) katalikų misijos daržuose gražiai bręstančius daržuos ir kitus vaisius. O šiaurę, kol 20-to amžiaus pradžioje labiausiai imponuojančius centrus jau randame zonoje su 10 l. — 12 l. C vid. met. temperatūros. Tai Paryžius, Londonas, Naujorkas. Bet vis daugiau įgyjant reikšmės periferija kas kart labiau užgriebia jau žymiai šaltesnius kraštus (Lietuvos vid. met. temperatūra svyruoja tarp 6 l. ir 7 l. C.): milijoninis Montrealis prancūzų apgyventas kunkuliuoja prie 6,5 l. C, artimas jam Kebekas turi mažiau kaip 5 l. C. Dabar didžiausiu šiaurės miestu reikia laikyti Leningradą (4 l. C), o veikliausiomis ir turtingiausiomis šiaurės valstybėmis — Suomiją ir Islandiją. Tačiau ir čia nesustojama. Suomija kolonizuoja savo tolimą šiaurę iki poliarinio rato, o Kanada, Aliaska ir Sibiras taip pat daro sėkmingų pastangų įsigyventi tokiose žemėse, kurių ligšiol žmogus nevertino ir netikėjo, kad ten galima laimėti turtus, komfortą ir žemišką laimę.

Prof. Dr. Kazys Pakštas

Kaip Bus Okupuotam Krašte!

Artinasi ruduo. Atsidarys mokyklos. Jaunimas eis mokyti. Tik okupuotoj Vilnijoje bus tamsu, kaimų mokyklų durys bus uždarytos.

Priespaudos laikai siaučia Vilniaus krašte ir visoj rytinėje Lietuvos dalyje. Prievarta lenkinimo ir nutautinimo bangos vis dar nesiliauja siūbavę ir daug lietuvių kaimus, Lenkai tai daro daugiausia pasitikėdami ginklo jėga.

Lenkijos vyriausybė griežtai draudžia lietuviškas mokyklas užgrobtame Vilniaus krašte. Lenkija nenori nei girdėti teisingų lietuvių reikalavimų, kad kaimiečių vaikams, visai nemokėdami lenkų kalbos, turėtų būt mokinami pradžios mokyklose gimtąja kalba.

Militarizmas, iliuzinis įsigalėjimas ir paganda apakino lenkus. Jų žiaurumas Vilniaus krašte visam pasaulyje yra gerai žinomas. Tie patys lenkai, kurie neseniai vargo ir kentėjo po rusų despotiška valdžia, dabar tą patį daro su užgrobtu Lietuvos kraštu.

Okupuotus lietuvių kaimus lenkai pavertė tikrais kalėjimais. Suvaržė lietuvių kalbą, tautinį judėjimą, lietuviškas mokyklas, įstaigas, organizacijas, uždraudė bažnyčiose lietuviškus pamokslus atėmė visokią laisvę.

Lenkija kenčia didelį alką

svetimos žemės. Ji serga baisia išspūtimo liga. Jai nežinomi lygybės principai. Vilniaus krašte savo nusistatymui Lenkija neturi mažiausio pagrindo. Visi žino, kad tas kraštas netik istoriniai, bet ir dabar apgyventas vien lietuviiais ir jis teisėtai buvo ir yra Lietuvos žemė.

Jokie persekiojimai, kad ir žvėriškiausi, neatšaldys lietuvių, ypač jaunuolių ir veikėjų, nuo užgrobtos Vilniaus krašto. Tas tik padidins Lietuvos nedraugingumą Lenkijai. Kiekvienas protaujantis lenkas tai jau gerai žino, tik Lenkijos valdovai turėtų tai suprasti.

Jei ateinantį rudenį lenkai uždarys likusias pradžios mokyklas užgrobtuose lietuvių kaimuose, reikia tikėtis susilauks galingų protestų.

Tautos, kaip ir žmonės, padaro daug klaidų, bet tokio Varšuvos žygio niekas negalėtų skaityti klaida. Tokis Lenkijos elgesys būtų žiauresnis už buvusių Rusijos carų ir barbarizmo laikų šurpulingas baisenybes.

Mums, lietuviams, reikia kreipti dėmesį į tai, kad augantieji vaikai pavergtame Vilniaus krašte yra to krašto laisvės ir nepriklausomybės pamatai. Jie ateity bus lietuvių tautos piliečiai, kovotojai ir gynėjai.

Adv. N. Valasina

Kuri Drangija Yra Tikrai Katalikiška?

Tuo klausimu "Panevėžio Garsė" K. J. Rozauskas rašo: "Pagrindinės katalikiškos draugijos žymės yra:

"1. Katalikiškoj draugijoje darbas turi būti dirčamas katalikų tikybos ir dorovės dėsniais. Tai yra, katalikiškai turi būti tvarkomi visi tie dalykai, kurie yra tiesiog dvasiniai arba su jais susiję, ir tas darbas atliekamas tuo būdu, kurio reikalauja katalikų tikyba.

"Ir tas pamatuotai reikalaujama, nes katalikai turi katalikiškai tvarkyti visą savo gyvenimą, taip pat ir organizacinį. Negali katalikas tokiu būtu tik bažnyčioj, bet turi turėti drąsos viešai išpažinti savo tikybos ir dorovės principus ir juos praktikuoti.

"Taip moko mūsų Šv. Tėvai savo enciklikose, pav. Pijus X savo laiške "Singulari quadam" iš 1912 m. rugsėjo 24 d. rašo: "Visų pirma, skelbiame tai, kad visi katalikai taip privatiniam, taip visu-

meniniame ir viešame gyvenime šventai ir tikrai turi tvirtai laikytis krikščioniškos tiesos dėsnų, paskelbtų katalikų Bažnyčios magisterijos, ir juos be baimės išpažinti!"

"Panašiai Pijus XI sako savo enciklikoje "Ubi arcano" iš 1922 m. gruodžio 23 d. sako: "Bažnyčia, Dievo įgaliojta ir įsakyta, moko, kad visi taip vieši ir privatiniai, taip atskiri ir organizuotų žmonių veiksmams turi sutikti su amžiniais Dievo įstatymais" (t. p.).

"2. Nariai turi būti tik katalikai — tai antra žymė, kuri savaime plaukia iš pirmosios, nes kitaip pirmoji žymė liktų neįvykdoma. Jei nariais galėtų būti ir nekatalikai, tada veikime dažnai įvyktų nesutarimai, nes vienas norės vieno, kitas kito dalyko ir taip sunku būtų visus patenkinti. Be to, graži mūsų patarlė sako: "su kuo sutapsi, toks pats tapsi". Tas pavojus mišrių tikybų draugijose labai dažnas.

"3. Trečia žymė — vadai geri ir praktikuoję katalikai. Kas vadovauja, turi būti kiek nors pranašesnis už eilinius narius. Tad katalikiškos draugijos vadu tegali būti tik tikrai praktikuojas ir geras katalikas, nes, viena, tokiais turi būti visi katalikai, tai tuo labiau tas, kuris jiems vadovauja. Antra, žinome, kad žodžiai judina, o pavyzdžiai patraukia, taigi, vado elgesys ir dvasia užkrečia visus narius.

nėjimo. Dėl Afrikos mums atrodo labiausia patikimi p. E. — L. Guernier patiekiami skaičiai. (L'Afrique champ d'expansion de l'Europe, Paris, 1933, 270 pusl.) Anot jo europiečių kolonizacijai tinkamų žemių Afrika turinti: Angoloje ..... 134,400 km² Kenijoje ..... 403,600 km² Tanganikoj ..... 448,800 km² Rodezijoje ..... 159,500 km² Kartu apie .... 1,146,300 km² (Bus daugiau)

(Tęsinys ant 5-to pusl.)

Lietuviai Lenkų Okupacijoje

Stolcu sukruvinti moksleiviai. Paskandintas lietuvių kryžius. Pro langą iš antro aukšto. Suareštavo. Pamos kos miške. Kalkėmis nutep tos grįčios. Šarvarka.

Nekartą skaitydamas lietuvių laikraščiuose apie nežmoniškus vilniečių vargus, pamanydavau, kad gal perdeda. O vis tik vėliau įsitikinau, kad daugiau aš klydau negu laikraščiai.

Tikybinių būklė vilniečių pakenčiama. Bažnyčioj jie giria viešai lietuvišką pamokslą (bent ten, kur parapijoj lietuvių didžioji dauguma), gali giedot lietuviškas giesmes. Net pats Vilniaus vyskupas Jalbryzkovskis lankydamas šią parą parapijas lietuviams sakė lietuviškus pamokslus, lankė jų skaityklas, net ragino nepamiršti savos kalbos, dainų ir t.t. Net ir tose vietose, kur yra lenkų karlių, ne tik leidžiamos lietuviškos pamaldos, bet net patys lenkų kareiviai kankiniai stovi per lietuviškus pamokslus bažnyčiose.

O vis dėl to yra ir persekiojimų. Pav., palaidojus visų lietuvių mylimą kunigą Skruodį, Švenčionių gimnazijos moksleiviai kartą nunešė ant jo kapo vainiką. Grįžtant nuo kapinių lenkų šauliai — stėlčiai — moksleivius kruvina sumušė lazdomis ir akmenimis.

Vieno kaimo Sv. Kazimiero draugijos nariai pasistatė akmeninį kryžių uždedami lietuvišką parašą. Lenkams tas nepatiko. Liepė kryžių nuimti. Nieks neklausė ir nedave įsakymo vykdyt. Lenkai nakčia priselinę kryžių paskandino į ežerą. Lietuviai vistiek jį išsigriebė ir dabar jis stovi vieno ūkininko troboje.

Tautiniai reikalai labai nukentė. Iš viso jau dauguma vilniečių kiek sulenkėję. Tačiau neturi laisvės ir likusieji. Sunku gaut leidimą suruošti lietuvišką vakarą. Dažnai veiklesnius lietuvius areštuoja. Sako, kad beveik nėra labiau susipratusių vilniečių ūkininko, kurs nebūtų kalėjimo sėdėjęs. Buvo atsitikimų, kad ankštoje kalėjimo kameroj buvo tiek lietuvių prikimta, kad niekur gulėti nebuvo — ant šono sutilpdavo, bet apsisversdami aukštelininki turėjo dėti pečius ant kits kito.

Turėjau kartą pro langą iš antro aukšto šokti, kad ištrūktčiau iš policijos, — pasakojosi vienas vilnietis. O vis dėlto, tęsė jis toliau, kartą pasišaukė mane į policiją, pasakė, kad aš esąs lietuvių agitatorius ir kirto man į ausį...

Suareštavo mūsų poetą, — pasakojo kita vilnietė. Geras buvo vyrukas, daug eilių yra prirašęs. Surado lietuviškų spaudinių. Net apatpo vargšas... Visi sako, kad nebegrįš iš kalėjimo...

Daug skriaudos lietuviui patiria ir dėl "šarvarkos", t. y. kelių taisyms.

Mat, Okupotoj Lietuvoj kelias taisyso pati vyriausybė (užtat keliai daug blogesni). Ūkininkai turi mokėti tam tik-

lą mokesį — "šarvarką". Tačiau leidžiama ir atidirbti. Čia ir nukentėia uolesni lietuviai — jiems nepavelija atidirbti, turi sumokėti pinigais.

O vis tik lietuviai pasirodo atsparūs. Kalėjimas juos tepamoko tik atsargumo ir užgrūdina naujiems žygiams. Prie kiekvienos lietuviškos parapijos yra skaityklos. Čia jie susirenka laikraščių ir knygų paskaityt. Kai vilniečiai sužinojo, kad laisvosios Lietuvos gyventojus gali vokiečiai pulti, buvo girdėti balsai:

— Jei tik vokiečiai Lietuvą puls, slapta perėję sieną padėsime saviesiems broliams.

Nemažą ardymo darbą atlieka "kultūrininkai". Jie stiegia savus būrelus, stengiasi atitraukti narius iš Sv. Kazimiero dr. jos skyrių, save laikydami kairiaisiais. Jie net spaudoje šmeižia lietuvius kunigus. Kam gi tas skaitymasis!

Vargo mokykla

Lietuvių mokyklas uždarinėjama Mažai jau jų beliko. O mokslas priverstinas. Tėvai, nenorėdami vaikų leisti į lenkiškąsias mokyklas, vienus kitus metus moką pabaudus, o vėliau pradeda leisti... Bandoma tokią išeitį surasti: tėvai pasižada, kad vaikai namuose išeis valdžios nustatytą programą. Vaikas atleidžiamas nuo mokyklos lankymo, o tėvai suranda kokį kelias lietuvių gimnazijos klases baigusį gimnazistą ar netekusį vietos lietuvių mokytoją ir paveda jiems vaikus mokyti.

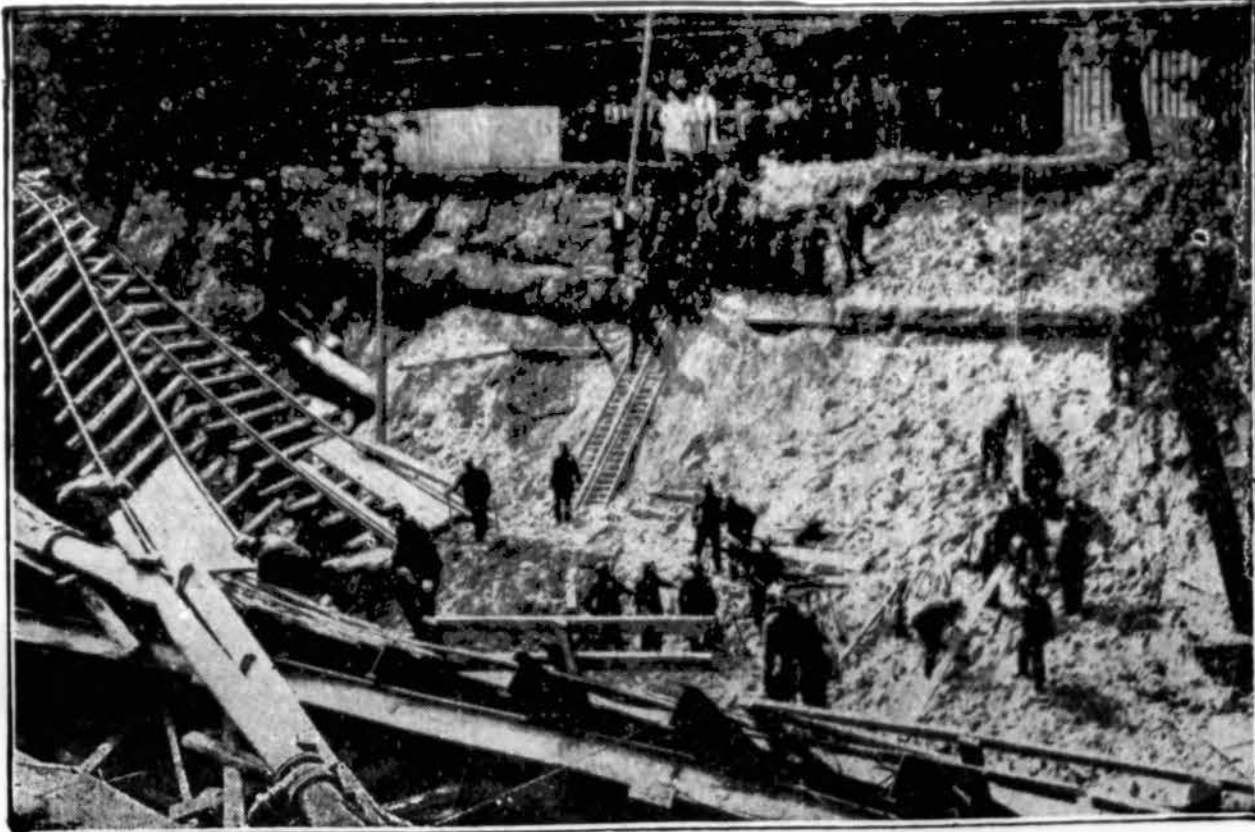
Tuo būdu tokio tėvų parūpinimo mokytoja globoje susidaro keliolika ar daugiau mokinių. Kažkodėl lenkų vyriausybė tokiu atveju neleidžia mokyt daugiau kaip kokius tris, keturis vaikus iš karto. Ir taip tie vargšai mokytojai nuo ryto iki vakaro bėga iš vienos grįčios į kitą; o jei pavargę sumano daugiau vaikų sustvest į krivą, turi statyt sargybą, kad policija neužkluptų. Nekartą pamačius žandą, tenka mokytojui iššokti pro langą, vaikams lįsti į pasuolius, palaškius ar papečkius. Kalkada su mokiniais išsina į mišką ir čia kur tankumynėj pasidėję lentas mokosi, rašo... Vargas jei sugauna... Pereitais mokslo metais aštuoni tokie mokytojai švenčionių apskrity sėdėjo kalėjime, o užpraitais net — 12.

O vis dėlto tokių pasišventėlių mokytojų netrūksta, kaip jų netrūko Lietuvoj sunkiaisiais rusų priespaudos laikais.

Ūkininkų vargai

Kai lenkai susitartino su vokiečiais, maniau bus geriau ir vilniečiams ūkininkams — padidės išvežimas. Nieko pamąšaus. Sunkiai verčiasi artojai. Viskas pigu, o ir žemė — danžiausia smiltys. Mažai tepuanga. Tenka važiuoti kelių taisyti, kad atidirbtų savo dalį ir dar užsidirbtų duonai grūdų. Kiti važiuoja į Latviją vždarbiauti. Mokesčiai dideli. Žymiai didesni negu priklausomoj Lietuvoj.

O čia dar vargina visokie keisti įsakymai. Pavyzdžiui,

VAIZDAS IŠ BERLYNO. — Kasant požeminį geležinkelio tunelį, staiga griuvo žemė palaikodama 22 darbininkus. Atvaizde ugniagesiai ieško žuvusiųjų darbininkų. (Acme Photo.)

Po 10 Metų | Pacifiką Maudytis

Rašo A. V.

(Tęsinys)

Toliau pavaziavus, štai, ir ritamės žemyn. Kelias status ir duobėtas. Kai kur sprandą sukrečia. Pakalmėn leidžiantis, matėm didžiulį plotą ko tai žibančio. Manėm vanduo, bet ne: išdžiūvęs ežeras ir ant dugno lyg molio pluta. Apie porą mylių teko ristic to ežero dugnu, kol išvažiuom visai iš kelio. Jau temo. Aplinkui niekur nei "gyvos dušios". Vienas kelelis rodė į CCC camp. Toliau žiūrėjom ir-gi užrašą, kuris rodė į Darwin, bet kelio kaip ir nebuvo. Didoko upelio vaga, mėginta kai ko važiuoti, bet sukta ir susukta.

Sekam vėžes ir raitomės pakrante, tai vėl į vidurį upės įsisukam kad net ratai įsmunka. Pradėjom bijoti. Pamatėm kelią. Važiuojam tokiu suraustu pylimu, panašiu į naujai pilamą kelią. Automobilis kaista, vanduo verda. Viete taip seniai liepė visiems namus ištepti kalkėmis. Tepė ūkininkai ir keikė tuos, kurie šitokį įsakymą davė. Dabar trobos nublukusios, šėmos, plyšiai prigrūsti purvo, kai prilyja pūsta ir tiek.

Arba vėl — visiems įsakyta važinėti pririšus prie lanko skambutį. Vasarą tai beveik niekas to įsakymo nevykdo, bet jau žiemą, tai kitaip neišvažiuok. Prie kinktų, kaip pas mus vokiečių okupacijos laikais, važiuojant turi būti kortelė su užrašu savininko pavardės ir jo gyvenamosios vietos.

Nenuostabu tad, jei tokių rūpesčių spaudžiami vilniečiai savo pasilinksminiuose kartais ima ir užtraukia galingai "I kovą, į kovą visi kas tik gali..."

— Pro mano langą, kalbėjo vienas vilnietis, už ežero matosi Nepriklausomoji. Sėdžiu aš dažnai kambaryje, žiūriu ir pradėdu verkti...

Būsiu, Skaitytoju, atviras, jau prisipažinsiu — kada girdėjau besiprasakojant tuos Baltojo Aro sparnu prispaustuosius brolius pora karėjų ašarėlių nuriedėjo ir mano skruostais. Delnais aš pridengiau veidą, kad tie, kurie orasai pakėlė kalėjimus ir smūgius, nematytų mano gilaus sustjaudinimo... J. P.

Salakas - Sakalas

Iš didesnių Zarasų apylinkių yra Salakas, kuris žinomas beveik visai Lietuvoje. Ypatingai pagarsėjęs karo metu. Salako apylinkėje vokiečiai trejus metus turėjo savo artimesnių frontų štabus, įvairius sandėlius, ilgones ir karo pabūklus. Kiek salakonai yra visokių baisenybių pergyvenę ir kiek išken-tėję nuo vokiečių ir raudonųjų šelimo, sunku ir aprašyti.

Salako miestelis stovi prie didelio Liodų ežero, labai gražioje lygioje vietoje. Čia pat išstysęs platus pušynas savo kvapu ir grožiu vilioja net ir labai išlepintą vasarotoją į savo paunksnį. Paežeryje yra gražus pliažas, kurio net ir Zarasų kurortas gali tikrai pavydėti. Salakas kasmet susilaukia vis daugiau savo gerbėjų, kurie rimtai pripažįsta jį esant ramia ir poilsini tinkančia vieta. Salakonai tikisi greitai susilauksių kurorto vardo.

Dabartinis Salakas, kaip padavimai sako, buvęs labai didelis miestas, savo ilgiu siekęs net 10 klm. ir vadinęsis Sakalu. Bet karai jį sunaikin-jų ateina pas mus apžiūrėti kelio, ar bus galima pravažiuoti. "Tetytė" meta vadžias ir išlipa lauk verkdam. Bijojom ir mes. O ką žinai? Gal nuslysti ratas ir tada "surodo, važiuoja CCC kareiviai namo, taise kelius. Vienas iš-

Saulė jau seniai pasislėpė, bet dar visai nesutemo. Įsiritus į ketvirtą tūkstantį pėdų, pačioj plikoj ir suktoj viršūnėj, štai, matom prieš mus ataziba šviesos. Vadinasi, atvažiuoja kas nors!... Kas dar-ryti?! Kas bus?! Plaukai pradėjo šiauštis!... Sustojam ir laukiam. Prieš mus plika bedugnė akmenais išklota. Tai Mirties Klonis!...

Prieš mus važiuosieji ir sustoja. Net du trokai! Pasirodo, važiuoja CCC kareiviai namo, taise kelius. Vienas iš-

Bus daugiau)

ne ir iš didžiojo Sakalo likęs mažutis Salakas. Kas jo pavadinimą iškraipęs, sunku nustatyti. Gal ir garsų vienodas skambėjimas prie to prisidėjęs. Salake prieš Didįjį karą būdavo labai dideli turgai, į kuriuos suvažiuodavo net iš paties Vilniaus visokte vertėivos. Tuo metu Salakas turėjo per 3000 gyv., daug mūrinių namų, dideles krautuves, lietuvišką kooperatyvą, dviklasę mokyklą ir daugelį kitų smulkesnių įmonių.

Salakonai, klebono kanaun. Kryžanausko vadovaujami, 1907—11 m. pasistatydino didelę, gražią, akmeninę bažnyčią, kuri savo originalumu yra vienintelė visoje Lietuvoje. Bažnyčios bokštas, stekias per 95 m. dangun, matyti 20 klm. spinduliu. Didysis varpas svėrė per 2000 klg. Jį iš Dukšto stoties gabenę specialiu vežimu, kurį traukė 8 stiprus arkliai. Varpų skambėjimas girdėdavosi už 40 klm., o vietoje sunku ir susikalbėti būdavo. Artėjant vokiečiams, rusai garsiuosius varpus išgabeno Rusijon.

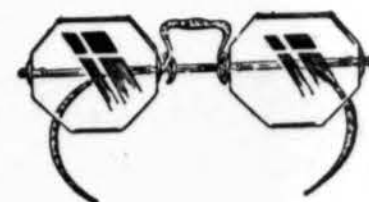
Didysis karas Salaką smarkiai sunaikino: daug kur liko tik pelenų ir degėstu sruvos. Lietuvos Nepriklausomybės kovos su bolševikais ir lenkais maža ką begalėjo ir sunaikinti. Daugelis salakonų stoji savanoriais, ir šiandien

daug jų krūtinė puošia garbingi Vyties kryžiai.

Salako valsė, šiuo metu turi per 10,000 gyv. Trečdalis valsčiaus užgrobtas lenkų. Gyventojų dauguma yra tikri lietuviai, daugiausia neturtingi. Žemė prasta. Sėjami ir čia visų mėgiami grikliai. Salakonus galima vadinti "devynių" amatų žmonėmis. Jie viską sau patys moka pagaminti. Ypač yra išgarsėję savo linėkų (tam tikras lengvas va-

(Tęsinys 4 pusl.)

AKINIŲ IŠPARDAVIMAS

Akiniai prirenkami dėl artimo ir tolumo regėjimo.

Trumpam laikui šlipuoti už \$4.95

Patyręs Optometristas

Dr. Wainoris

BUDRIK OPTICAL AND JEWELRY CO.

3343 So. Halsted St.

Tel. Boulv. 6630

Senoji Tėvynė Jūs Laukia

Aplankykite savo gimtinį kraštą SEPTYNIOS DIENOS į Lietuvą

BREMEN EUROPA

Ekspresinis traukinys laukia prie latvo Bremerhavene ir užtikrina patogų nuykimą į KLAIPĖDĄ

Arba keliaukite populiariais ekspresiniais laivais

DEUTSCHLAND HAMBURG NEW YORK ALBERT BALLIN

Patogus susisiekimas geležinkeliais iš Hamburgo

Informacijų klauskite pas Vietinį Agentą arba

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

130 W. Randolph St., Chicago

EMIL DENEMARK INC.

AUTHORIZED SALES AND SERVICE

TELEPHONE **CRAWford 4100**

PONTIAC BUICK CADILLAC LA SALLE

3848-60 OGDEN AVENUE

LISTEN TO **W.E.D.C. RADIO STATION** FOR **USED CAR BARGAINS**

Su Jaunaisiais Svečiais

(PASILINKSMINIMUOSE IR PASIVAZINĖJIMUOSE).

- Susipažinkit.
- Malonu.
- Aš iš Clevelando.
- Aš iš Rygos.
- Tamsta pirmą kartą Lietuvoj?
- Yes.

Ir du užsienio lietuviai, du jaunieji atstovai, atvykę į pirmąjį pasaulio lietuvių kongresą, susikabinę nueina per salę dalindamiesi įspūdžiais.

Aplink jauni veidai. Su charakteringais bruožais, su aiškiai matomom skirtingo gyvenimo žymėm.

Prie bufeto du baltai kostiumas Amerikos lietuviai sportininkai. Tarp jų dvi tautiškais kostiumais ir trispalviais kaspainais pasipuošusios neolituanės. Jie juokiasi, juokiasi jaunu juoku. Ir patys iš savęs. Visi kalba lietuviškai ir visi visų nesupranta.

Jaunas, Amerikoj gimęs ir augęs lietuvis, lietuviną anglišką žodžius, maišo juos su kažkokiais garsais, o pasakęs pats juokiasi.

Bet ar reik kalbų? Užtenka žvilgsnių, užtenka šypsnių. Jie savi, jie broliai. Jų niekas neskiria, bet viskas jungia.

— Ir keliai kokie vingiuoti! — Stebisi melsva bliūze apsimovęs sportininkas. Jis stovi sunkvežimio prieky susikabinęs su keliais draugais, vežančiais aprodyti Kauno apylinkes. — Pas mus tokių nėra. Juk čia katastrofa kiekvienam žingsny.

— O jų niekad neįvyksta.

— Pūkūs soferiai.

— Gal ir ne. Matot, pas mus judėjimas daug mažesnis, tempas lėtesnis.

— Tempas! — Sportininkas mirkteli. — Jums reikia tą tempą pagyvinti.

KURI DRAUGIJA YRA TIKRAI KATALIKIŠKA?

(Tęsinys nuo 2 pusl.)
Geras jo pavyzdys veikia gerai, o blogas — blogai.

“4. Ketvirta žymė katalikiškos draugijos, — tai jos priklausomumas **Bažnyčiai**. Tai yra, kad katalikiška draugija turi būtinajį pasiduoti Bažnyčios vadovavimui visuose tikėjimo ir dorovės dalykuose ir taip pat tuose, kurie glaudžiai rišasi su tikėjimu ir dorove. Todėl, kuri draugija nori vadintis katalikiška, veidama turi visai pasiduoti vyskupų valdžiai. Gi vyskupai iš savo pusės yra įpareigoti prižiūrėti, kad katalikiškos draugijos būtų paremtos krikščioniškais dėsniais ir nieko ten nebūtų daroma prieš krikščionišką tikybą ir dorovę.

“Taigi, organizacijai negana pasivadinti katalikiška, negana vien tvirtinimo, kad jos nariai yra praktikuoję katalikais, kaip šiandien randasi tvirtinančių ir taip pretenduojančių į katalikiškas draugijas, bet reikia būtinajį išpildyti čia minėtas sąlygas, ypač patiekti savo Vyskupui įstatų, gauti jų patvirtinimą ir pasiduoti Bažnyčios priežiūrai bei vadovavimui”.

K. J. Rožanskas

— Kad būtų daugiau katastrofų?
— Nors ir taip! Svarbu tempas.

Ekskursija lanko Drobės fabriką Šančiuose. Svečiams rodinėja įrengimus, pasakoja apie medžiagas ir pagaliau priduria:

— Tai pasaulinio masto fabrikinės.
— Pasaulinio, sakykit? — Nustemba jauna Amerikos lietuvaitė. — Jeigu mums Amerikoj reiktų apžiūrėti ne pasaulinio masto fabriką, mes turėtume užgaišti tris keturias dienas, o čia pasaulinio masto fabriką apžvelgėm per pusę valandos.

“Pasėjau linelį ant pylimo, dėl jauno bernelio, dėl mylimo.”

Stipriu amerikonišku akcentu dainuoja šią dainelę atletiškos sudėties sportininkas.

— Argi ir pas jus šią dainelę dainuoja?

— Ne. Viena skautė, su kuria keliavau į Pažaislį, mane išmokino. Aš ją dabar visada dainuoju. Mums Amerikoj labai trūksta liaudies dainelių. Aš gerai išmoksiu šitą, mano draugas kitą. Penkias naujas daineles tikrai nusivešim į Ameriką.

Jaunieji nesako ilgų prakalbių, neafišuoja vienybės. Jie atvažiavo pagyvent, apžvelgti Lietuvą. Jie gaivalingesni, jie jautresni. Jie be parinktų žodžių susilieja į vieną vienetą, kurio nei laikas, nei atstumas nepagrauša.

Kas buvo ateitininkų salė, kas matė jaunųjų ekskursantų eiseną į muziejų, kas stebėjo jaunųjų veidus per pamaldas prie paminklo žuvusiems, kas važinėjo su jais po Kauno apylinkes, pagaliau buvo draugiškam jaunuomenės subuvime neolituanų rūmuose, tas negali abejoti, kad jaunieji greičiau rado bendrą kalbą, kad jie sudarė vieningą srovę, kuri nesustodama plauks per visą pasaulį. Ir šiam darbe didelė garbė tenka V. D. U-to lietuviškoms korporacijoms, puikiai organizavusioms užsienio studentijos priėmimą. L.S.

KANSAS CITY. — Į federalės grand jury pateko bedarbis, telegrafistas Jacob Bregman. Jis buvo parašęs grąšinantį laišką prezidentui Rooseveltui.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI JUOZAPAS EUDEIKIS ir TĖVAS
Lengvais išmokėjimais Laidotuvių sąlygos
REPublic 8340

EŽERSKIS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktorai
10734 SO. MICHIGAN AVE.
Tel. PULman 5703
Reikale yra ir moteris patarnautoja.

DETECTIVE RILEY

CHICAGOJE

RESTORANŲ RETEŽIS ILGĖJA

Zinomas restoranų retežio Chicagoj operuotojas J. R. Thompson savo biznį plečia steigdamas restoranus net kituose miestuose: New Yorke, Baltimorėj ir k. Viso dabar Thompsono restoranų yra 121.

Sunkiai nubaustas. Apygardos teismas nubaudė James

SESERYS KAZIMIERIETĖS -- PAS MUS

Shenandoah, Pa. — Didžiausia ir bene seniausia lietuvių parapija Pensilvania val. susilaukė, ko seniau troško, — seserų Kazimieriečių ir savo lietuviškos parapijinės mokyklos, kurią šiomet atidarė.

Naujos mokyklos vedėja paskirta sesuo M. Gertruda.

Sveikiname gerb. Shenandoah kleboną, kun. Karalių ir Shenandoah lietuvius už taip kilnų žygį.

Mail this coupon with a three-inch strand of your hair and we will treat it and return it, postpaid, with our recommendations for a CLAIROL treatment.

BEVERLY KING, Consultant
HAIR BEAUTY GUILD
126-132 West 46th Street, New York City

Name.....
Address.....
City.....
My Beauty Shop.....

Koger 34 m. amž., 6410 Ingleside Ave., 150 dienų į kalinimą ir \$305 baudmės už tai, kad girtas automobiliu važiuo ir po užgavimo kito automobilio, kai trafikos policininkas G. Kane norėjo sulaikyti, Koger policininkui sudaužė žandą.

Espliozija dirbtuvėj. Orenda Corporation, kemikalų dirbtuvėje, Wilmington, Ill., ištiko užvakar espliozija. Vienas darbininkų žuvo ir vienas sužeistas.

Nepavyko Adolfui Abrahamui. Prieangy namo 330 So. Franklin St. jis Bernicei Pearlman ištraukė ridikulį (purse), kuriam buvo \$291, kuriuos ji buvo išėmus iš banko Federal Tailoring Co. darbininkų algoms. Policininkas J. Lambert vagį sugavo.

660,000 laukintų žąsų. J. A. V. agrikultūros departamento pranešimu, praėjusiais metais visam krašte nušauta 660,000 laukinių žąsų. Illinois valst. 12,958 medžiotojai, spėjama, yra nušovę 161,935 antis.

Pabėgo iš ligoninės palikęs vaiką. Iš Mothers Cabrini ligoninės pabėgo moteris palikdama 9 dienų vaiką. Atvykus į ligoninę pasisakė es

PRIDUODA NAUJOS SPEKOS IR GYVUMO SILPNIEMS

Zmonės, kurie dėl senatvės arba kitokios priežasties jaučiasi silpni ir nesveikūs, atgauna savo jėgas, sveikatą ir pasidaro stipresni ir gyvesni po to kaip jie vartoja NUGA-TONE.

NUGA-TONE yra pastebėtinai vaistai dėl moterų, ir vyrų, kurie susilaukė senatvės. Jis padaro juos sveikesniais, tvirtesniais ir priduoja jiems naujų spėkų darbui. Jeigu jūs esate sonas arba silpnas, pamėginkite NUGA-TONE. Po kelių dienų jūs pastebėsite didelį pagerinimą.

NUGA-TONE paduodamas visose vaistinėse. Nepirškite pamėgdžio. Nuo užklėtimo. Imkit—UGA-SOL jimų. Niekas kitas jums nepagalbės taip kaip NUGA-TONE.

Ideali Ligosuotoja viduriu 25c ir 50c

VENETIAN MONUMENT CO., INC.

Išdirbėjai antikvariniai rūšies paminklai ir Grabnamių

Didžiausia paminklų dirbtuvė Chicagoj

Suvirė 50 metų prityrimo

Pirkite tiesiai iš dirbtuvės ir taupykite pinigus

Mes stikome darbe dangėliai žymėnių Chicago Lietuvos.

527 N. WESTERN AVE.
anti Grand Ave.
Telefonas SEEley 6103
Chicago, Illinois.

anti Jennie Peters, 5410 W. 23rd Pl. Policijai nuvykus sakytu adresu nerado jokių Petersų.

2,500 paukščių muziejui. Mirusio 1926 m. arnhologisto Coale (Highland Parke), 1000 rūšių paukščių kolekcija skaičiuje 22,500 nupirka Field'o muziejui Chicagoje. Ankstyvesnės jo didelės paukščių kolekcijos yra tekę Britų muziejui ir Michigan universitetui. Coale 50 m. praleido kolekta vimui paukščių.

Paul C. Standley, žolių rinkimo kuratorius prie Field'o muziejaus praneša, kad Chicago regijone auga keletas retų augalų. Vienas tokių augalų, saulėžolės giminių, rastas Joliete.

Augkit Su Mumis!

Jei norite **BANKĄ** tarinti **DIDĮ STIPRUMĄ** su **GREITU ASMENISKU PATARNAVIMU**, kviečiame jus atnešti savo **PROBLEMAS** ir savo **BIZNĮ** čionai.

Halsted Exchange National Bank
19th Pl. and Halsted St.

Stop Itching Skin

Zemo greitai atleidžia Niežiančias Itches ir Ringworm skausmus — sustabdo Eczema, Spuogų ir panašius odos nesmagumus. Milijonai vartojo Zemo per 25 metus, ir visi grę jį kaip švarią, saugią, atsakančią gydymo priemonę odos niežėjimams. Užtvirtinta Good Housekeeping Bureau, No. 4874. 25c. 60c. \$1. Visose vaistinėse.

zemo
FOR SKIN IRRITATIONS

Netoli St. Charles trys gin-išnešė rankinį laikrodėlį ir kluoti plėšikai sulaukė trokų vežantį cukrų į Geneva, Nebr. Grįžę su troku Chicagon draiverius išmetė ant Bryn Mawr ir Pulaski gatvių, o patys su troku nuvažiavo savais keliais. Troke buvo cukraus 900 dol. vertės.

Įsilaužę plėšikai į buvusio valstybės gyrejo J. Swanson butą, 7217 Crandon ave.,

LIETUVIAMS LAISKAI CENTRALINIAM CHICAGOS PAŠTE

- 910 Jricaitė, Anai
- 914 Kalinauskui, Povilui
- 919 Lukošini, Feliksui
- 924 Masiuniui, Bruno

GARSINKITĖS "DRAUGE"

SUKYS -- DOODY -- ANTONISEN
3320 So. Halsted Street
Phone: YARds 5215 INC.

DABAR Skolinam ir Perkam **Pirmus Morigičius**

Priimam Lietuviškus Bonus Dėl Atnaujinimo arba Išmokame Cash Visokios Rūšies Insurance — Ugnies, Vėsulės, Automobilų, Stiklų ir t. t.

JOHN P. EWALD
LOANS and INSURANCE
Jeigu reikalingi pinigų ant Pirmo Morigičiu, arba apdraudus nuo ugnies, vėjo, etc., atsišauk:
840 West 33rd Street
TELEFONAS: YARds 2790 arba 2791
KEISTUČIO SKOLINIMO IR BŪDAVOJIMO B-VĖS
EASTNEBLY

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

- Nariai Chicagos, Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorijų Asociacijos
- PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ**
Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse
- A. Masalskis** 3307 Lituania Ave. Phone BOUlevard 4139
  - A. Petkus** 1410 So. 49th Ct., Cicero Phone Cicero 2109
  - J. F. Radzius** 668 West 18th Street Phone CANal 6174
  - S. M. Skudas** 718 West 18th Street Phone MONroe 3377
  - I. J. Zolp** 1646 West 46th Street Phone BOUlevard 5203
  - J. F. Eudeikis** 4605-07 So. Hermitage Ave. Phone YARds 1741-1742
  - Lachawicz ir Sumus** 2314 West 23rd Place Phone Canal 2515 Cicero 5927
  - J. Liulevičius** 4092 Archer Ave. Phone LAFayette 3572
  - S. P. Mazeika** 3319 Lituania Ave. Phone YARds 1138
- AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ**
J. F. EUDEIKIS
Yards 1741-1742

VIETINĖS ŽINIOS

BRIDGEPORT ŽINELĖS

Šv. Kazimiero Akademijos Rėmėjų dr. jos 2 skyrius gražiai pasidarbavo metiniam Centro išvažiavime.

2 skyriaus pikniko komisija buvo C. Petraitienė ir E. Ežerskienė. Gaila, kad Petraitienė, nudirbus daug darbo, ne galėjo piknike dalyvauti. Prieš pikniką susirgo. Sesutės jos neužmiršta savo maldose ir, girdėjome, jau sveiksta.

2 sk. rėmėjai biznį darė prie savo stalo: Budrevičiai (abu), O. Sekleckienė, V. Lukas, E. Ežerskienė, mūsų kolonijos žinomas duosnus biznierių L. Norkus paaukojo gėrimo piknikui, tat ir padaryta pelno \$50.55 (be tikėtų).

Pikniko komisija turi sąrašą visų aukotojų, kurtų vardai įduoti seserims.

Dabar rėmėjos rengiasi prie "grybių" pikniko rugsėjo 29 d., Vytauto darže.

Rudens piknikas čia pat, metas visoms prie jo rengtis. Po visų "vikeišinių" veikėjos su naujomis jėgomis imsis darbo.

"Grybų" piknikan įžanga tik 15c. O ko jau ten nebus! Ir muzika šokiams, ir lenktynės vaikams ir dovanos ir žaislai; o Asst. States Attorney C. Kal žadą visą pikniką paremti, nes ir jis yra "on the committee." Gaila, kad daržo mums neduodama anksčiau, bet ir taip bus visiems linksma vasarą baigti su rėmėjomis.

Visas pikniko pelnas eis stipendijoms arba mokslo apmokėjimui neturtingoms akademikėms. Kam rūpi jaunimo apšvieta ir jaunimo ateitis — tam rūpės ir šis piknikas. Lauksime visų. Rėmėja.

Atskrido, it kregždutės, mūsų mylimos parapijos vaikelio mokytojos seserys Kazimierietės, Negrįžo viršiminkė sesuo M. Petronelė. Ji liko Gimi mo Panelės šv. parapijoj. Pasigendame jos, bet vienok — tai kareivis; pasišventus visur tam pačiam tikslui. Laimingos jai kloties.

Mūsų šv. Jurgio mokyklą apėmė vesti daug naujų sesučių su viršiminke iš akademijos, Seserė Ona Marija. Sveikiname.

Sesuo Ona Marija viena gaubiansių Kazimieriečių, studijavus lietuvių kalbą Vytauto universitete Kaune ir parašiusi bei pastačiusi itin gražių veikalų scenoje.

Geriausios kloties ir pasisekimo jų sunkioj užduoty. Rap.

MARQUETTE PARK ŽINUTĖS

Grįžo iš L. Vyčių 23 seimo mūsų delegatai ir daug įdomių žinių patiekė savo raporte. Pažymėtina, kad mūsų kuopa yra didžiausia viasoje organizacijoje.

Savo delegatus į seimą kuopa gražiai išleido surengdama vakarą. Sutiko taipgi gražiu parengimu. Delegatai nustebo jėgę į salę ir radę narius jų laukiant. Delegatais buvo Ona Juozaitienė, A. Sutkiūtė, L. Eirkaitė ir J. Danta.

Sokių Vakarais.

Rugs. 29 d. 112 kuopa rengia pirmą rudeninį šokių vakarą, parap. salėj. Iš anksto kviečia narius kitų kuopų nepamiršti šio vakaro.

Narys

NORTH SIDE ŽINELĖS

Netekom geros parapijonk.

Mirtis atskyrė nuo mūsų Agotą Rekovienę. Velionė buvo darbšti moteris ir žymi aukotoja parapijai. Nėra buvę pikniko, kad ji nebūtų šokios, ar tokios aukos davus. Lai Dievas jai už tai užmoka amžinu gyvenimu.

Velionė priklausė prie šv. Cecilijos, šv. Rožančiaus, A. pašaltystės Maldos dr. jų.

Lukošaičiai rengia vestuves savo mylimai dukrelei Juozapinai. Jos jaunikis yra adv. A. Lapinakas.

Vestuvės įvyks 1 d. rugsėjo, šv. Mykolo bažnyčioj, 10:30 valandą ryto. Šliubą suteiks kleb. kun. Svirskas.

CHICAGO HGHTS

Gyvenime teko arčiau susidurti su kitataučių parapijomis ir jų parapijonais. Jie ne moka pasiaukoti. Jiems moka ma už kiekvieną darbą parapijai. Lietuviai kas kita. Jie turi malonumą pasidarbuoti, pasiaukoti savo bažnyčiai, parapijai ar kitai kokie įstaigai. Šią savaitę nušilę dirbo: P. Jonutis, K. Jankauskas ir V. Gaučas. Nudažė visus bažnyčios ir mokyklos langus iš lauko pusės, seserų namo "porščius" ir atliko kitus parapijos pataisymus. Gerb. klebonas darbininkus gražiai pavaišino. Rep.

BREKMANO IR KONDUKTORIO SUMAMUMAS

L. L. Short, amž. breakmeno Columbine North Western geležinkelio pasažerinio traukinio sumanumu, išgelbėta 5 jaunuoliai. Einant traukiniui į Chicago, būdamas bagažiniam vagonė Short pamatė, kad Rock upėje netoli Sterling apsigvertė laivelis. Greit nubėgęs pas konduktorių E. Jackson pranešė apie įvykį. Abu parašė raštelį ir, traukiniui pravažiuojant pro Nelson staciją, raštelį numetė sargui J. Babinui. Tas tuojau pranešė geležinkelio ofisui Chicagoj. Iš čia duota žinia Sterlingo policijai, kuri, su gaisrininkais nuvyko į scenos vietą, išgelbėjo jaunuolius.

Nepanašus į automobilių. Automobilių pardavėjo Clyde C. Netzley iš Naperville, naujutelis automobilis, kuriuo važiuodamas netoli Hinsdale smogė į CCC stovyklos troką. Sunkiai sužeisti trys asmenys, kurių viena viešnia Sarah Stuff, 32 m., iš Mercesburg, Pa. Šimet Cook kauntėj automobiliais užmušta 469 asm., o sužeista 10,690. (Acme Photo.)

CICEROS ŽINIOS

Grant teatras, 1404 So. 49 Ct., jau ir vėl atidarytas. Mat, per karščius buvo uždarytas, o savin. W. Babitz su šeimą buvo išvažiavę atostogų. Dabar sugrįžo ir vėl pradėjo biznį.

W. Babitz savo teatre visados rodo gražius, švairius ir naudingus paveikslus. Patarti na lietuviams lankyti Grant teatrą.

Pranešimai

Brighton Park. — Federacijos 19 skyriaus nepaprastas susirinkimas įvyks antradienį, rugs. 3 d., 7:30 valandą vak., mokyklos kambary.

Bus įžymus kalbėtojas ir atstovas iš Federacijos kongreso su raportu.

Visų draugijų valdybos rinkti atstovai prašomi atsilankyti. Valdyba.

Brighton Park. — Šv. Kaz. Akademijos Rėmėjų 6 skyriaus laikys susirinkimą antradienį, rugsėjo 3 d., 7:30 val. vak., mokyklos kambaryje. Visi rėmėjai prašomi atsilankyti, nes yra svarbių reikalų svarstymui. Be to, reikia prirengti prie Centro pikniko, kuris įvyks 29 d., rugsėjo, Vytauto darže.

Prašome visų rėmėjų, kurie turite praeito centro pikniko bilietus, sugražinti pinigų, ar bilietus tame susirinkime. J. Rudienė.

TOWN OF LAKE. Šv. Kazimiero Akad. Rėmėjų 1 skyriaus susirinkimas įvyks 3 d. rugsėjo 7:30 val. vakare, mokyklos kambary.

Visos narės malonėkite atsilankyti. Valdyba.

TOWN OF LAKE. — Marjonų Kol. ir Sem. Rėmėjų susirinkimas įvyks rugsėjo 3 d., 8 val. vakare, mokyklos kambary. Malonėkite visi nariai atsilankyti, nes reikia pasitarti apie Apskričio pikniką. Valdyba.

PLATINKITE "DRAUGĄ" \$6 mėn.

DOMISI KNYGOMIS IR TAUTODAILE

KAUNAS. — Užsienio lietuvių — atstovai ir svečiai domisi lietuviškomis knygomis ir tautodaile. Vien tik Spaudos Fonde gausiai lankosi ir ši bei tą savo tėvynei prisiminti įsigyja parsivežti.

VIEŠOJI PADĖKA

Vardu Federacijos Kongreso rengimo komisijos tariau širdingiausiai ačiū Vargonininkų Sąjungos nariams, ypatinai Chicago muzikams: A. Pociui, J. Kudirkai, K. Saboniui, S. Rakauskui, B. Janušauskui, N. Kului, J. Brazaičiui, V. Daukšai, K. Gaubiui, P. Kavalauskui, K. Svenciskui ir Pr. Palioniui už gražų ir įspūdingą giedojimą Federacijos Kongreso šv. Mišių laike ir už išpildymą koncerto rugp. 21 d. Programas buvo žavėtinai.

Garbė Chicago muzikams, kurie parodė savo nenugalimą vieningą dvasią atkeliaudami grupę net iš Chicago ir Philadelphia ir pakeliui davę tris tokius turiningus koncertus. Jų pasišventimas yra begalo įvertinimas.

Taip pat reiškiu gilią padėką p. J. Kudirkai, K. Saboniui, M. Janušauskieni, Čižauskams, E. Rakauskieni, kurie solo prisidėjo prie išpildymo koncerto programo.

Klaustytojai buvo taip suka vėti, kad, po koncerto, nieks nenorėjo skirstytis. Tikrai Philadelphia tokio koncerto neturėjo ir, gal, neturės. Publika buvo labai patenkinta.

Federacijos Rengimo Komisijos narė Ona Unguraitė.

Studentams pašalpa. National Youth federalio fondo administratorius Illinois valstybės William J. Campbell praneša, kad Illinois valstybėje bus išleista \$1,200,000 pašalpa kolegijos studentams ir \$688,000 aukštesniųjų mokyklų mokiniam. Kolegijos studentai gaus po \$15 mėnesiui arba \$150 už dešimt mokslo mėnesių. High school stud. — Rep. XXX

MIESTELIS, KURIAME VIŠKAS KITATAUČIŲ RANKOSE

UKMERGĖ. — Giedraičiuose beveik visą miestelio pramonę, prekybą ir amatus, lyg kokį monopolį, į savo rankas turi paėmę išimtinai kitataučiai. Kaip teko patirti, kad kažkokiais būdais vietos sveitintaučiai savo rankose turi nepaprastai daug apylinkės ūkininkų, kurie turi pirkti išimtinai pas sveitintaučius, savo, kaip "Apžvalga rašo, "geradaraius". Jeigu atsiranda kokia nors lietuviška įmonė, žiūrėk, po visai trumpo laikotarpio bankrutuoja. Kur to viso priežastis? Gi kaip tik koks lietuvis atidaro krautuvių, sveitintaučiai tuojau savo prekes pradeda pardavinėti žemiau savikainos. Dėl to pas lietuvių nieks nieko neperka, apšaukdami jį plėšiku. Žinoma, kaip tik lietuvis bankrutuoja, tuojau jie kainas pakelia trigubai.

MIESTELIS, KURIAME NĖRA KITATAUČIŲ

UKMERGĖ. — Deltuvoje miestelio prekyba, pramonė ir amatai yra išimtinai vienu lietuvių rankose.

PRANCŪZIJOS KARIUMENĖS MANIEVRAI PARYZIUS, rugs. 2. — Prancūzija surengė kariuomenės manevrus, kuriuose dalyvauja apie 40,000 kareivių.

RADIO

Šiandie, lygiai 7 valandą vakare, užsistatę savo radio ant stoties WGES pasiklausy site gražių dainų, kalbų, juokų ir muzikos. Pirmiausiai, kaip ir visuomet, bus "Home Lover's Programas" 15 minūtų, paskui bus labai įdomus lietuviškas programos. Dainuos "granadieriai," dalyvės aus "Čalis Kepurė," kalbės Antanas su Juozu, bus gražios muzikos ir daug kitų įvairių. Leidėjai šių programų — Peoples Rakandų Korporacijos krautuvių. Todėl nepamirškite pasiklausyti. Rep. XXX

"Draugo" Radio Valanda

TREČIADIENIAIS TARP 3:30 ir 4:30 Iš WEDC (1210 kilocycles)

— Šventadieniais Ukmergėje yra leista prekiauti nuo 13 — 16 val., o šikiadieniais nuo 8 — 19 val. Tačiau sveitintaučiai tuo nesitenkina, nes šventadieniais jie prekiauja ištiesomis dienomis. Žinoma, priešakinės durys esti uždarytos arba pridarytos, o biznis visu tempu varomas pro užpakalines duris. O šikiadieniais kaikiurios sveitintaučių krautuvių atidaromos daug anksčiau ir uždaromos daug vėliau.

3 barberiai po \$25. Superior teismas nubaudė tris barberius: T. Borino, 3. So. Jefferson St., T. Cerani, 525 W. Madison St., ir A. Nasello, 935 W. Madison St., už paneigimą indžionkšino, kurį išėmė prieš juos Master Barbers Ass'n. Visi trys barberiai buvo numušę kainas: už plaukų nukirpimą ėmė 25c., o už barzdos nuskutimą — 15c.

GARSINKITĖS "DRAUGE"

CLASSIFIED

AUTOMOBILES

AUTOMOBILES

EMIL DENEMARK INC.

Vartotų Karų Bargenai

GAUTI MAINAIS ANT NAUJŲ BUICK IR PONTIAC KARŲ

BUICK '35, 5 Sedan 41, Trunk, garant kaip naujas	\$695
BUICK '35, Club Sedan su trunk, garantuotas	\$825
BUICK '35, 5 Sedan 47, garantuotas	\$795
BUICK '34, Club Sedan 61, kaip naujas, garant.	\$995
BUICK '34, 5 Coupe 58, mažai varotas, garant.	\$895
BUICK '34, 5 Sedan 57, pulkus karas, garant.	\$795
BUICK '33, 5 Sedan 67, tobulas, garant.	\$695
BUICK '32, 5 Coupe 96, labai pulkus, garant.	\$495
BUICK '31, Sedan 91, geroj tvarkoj	\$395
BUICK '29, Z-4 Coupe, žemai apkalnuotas	\$ 95
BUICK '29, 5 Sedan 47, gražus mažas karas	\$95
BUICK '30, 7 Limo, 8681 drat, ratai, etna O. K.	\$225
CADILLAC '30, 7 Sedan, pertalintas	\$595
CADILLAC '30, 7 Sedan, labai pulkiam stovy	\$495
CADILLAC '28, 5 Sedan, gera vertenybė	\$ 95
CHEROLET '30, 2 durų Sedan, svarus mažas karas	\$225
DODGE '28, 5 Sedan, žemai apkalnuotas	\$ 95
FORD '34, Convertible Coupe, pirmos rūšies	\$425
HUBSON, '29, 5 Sedan, bėga O. K.	\$ 95
LA SALLE '31, 7 Sedan, tobuliam stovy	\$595
LA SALLE '31, 5 Sedan, pulki vertybė	\$495
LA SALLE '30, 5 Sedan, 6 drat, ratai	\$345
LA SALLE '29, 5 Sedan, drat, ratai	\$195
LINCOLN '30, 5 Sedan, labai pulkus	\$295
NASH '32, 5 Sedan, geras mažas karas	\$265
OLDS '30, 5 Sedan, 2 durų, geroj tvarkoj	\$225
PACKARD '32, 7 Custom Sedan, tobulam stovy	\$875
PACKARD '31, 7 Custom Sedan, gerai bėgantis	\$395
PACKARD '30, 7 Sedan, pulkiam stovy	\$325
PIERCE '30, 2 Coupe, labai pulkam stovy	\$195
PONTIAC '34, 4 durų Sedan, kaip naujas	\$495

TAIPGI DAUGELIS KITŲ ŽEMESNĖMIS KAINOMIS

Jūsų dabartinis karas priimamas už rankpinigius, balansą lengvais išmokėjimais

3860 Ogden Ave. - Chicago Crawford 4100

NORI PIRKTI AUTOMOBILĮ

LIETUVIAI ADVOKATAI:

Noriu pirkti automobilį už cash. Noriu privačiu žmoniu, ne dealerio. Turu būti vizus Atsišaukite: 2636 West 63rd Street

Rez. 1460 No. Paulina St. Phone ARMitage 0590

FERDINAND PETRAITIS

LIETUVIS ADVOKATAS

Suite 1009 — FRANKLIN 6990
188 W. Randolph St. Chicago

JOHN B. BORDEN

LIETUVIS ADVOKATAS

2201 W. Cermak Road (West 22nd St.) (Metropolitan State Bank name) Valandos kardin nuo 9 iki 5 Ponedėlio, Serodos ir Pėtnyčios vakarais 6 iki 9 Telefonas CANal 1175 NAMAI: 6459 S. Rockwell St. Telefonas REPublic 9600

Telephone: BOUlevard 2300

Joseph J. Grish

Norbert Tumavick

Lietuviai Advokatai
4431 SOUTH ASHLAND AVENUE
Res. 5515 S. ROCKWELL ST.
Telephone: REPublic 9723
Res. 1227 S. 50th AVE. CICERO
Telephone: CICERO 5395

CRANE COAL CO., 5332 So. Long Avenue - Tel. REPublic 8402 - Pocahontas Mine Run - \$7.00